

Izhaja:
vsako sredo popoldne
in soboto zjutraj.
Stane za celo leto 15 L.
„ pol leta 8 „
„ četrt „ 4 „
Za inozemstvo celo leto
35 L.
Na naročila brez do-
poslane naročnine se ne
moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 16

V Gorici, v sredo 25. februarja 1925. Leto VIII.

Nefrankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogovoru
in se plačajo v naprej
List izdaja konsorcij
„GORIŠKE STRAŽE“
Tisk Zadržne tiskarne
v Gorici
Riva Piazzutta št. 18.
Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5.
— (prej Scuole). —

Za enakopravnost!

V največjem italijanskem dnevniku „Corriere della Sera“ je izšel pred par dnevi uvodni članek, ki je zelo zanimiv. Senator Luzzatti poziva Zvezo narodov, naj priskoči na pomoč preganjanim narodnim manjšinam. Vse države, zastopane v Zvezi narodov, tlačijo in preganjajo narodne in verske manjšine. Posebno na Balkanu in v Nemčiji — pravi Luzzatti — se ponavljajo in nadaljuje očitno zatiranje manjšin. Tej človeški krutosti je treba narediti konec.

Preudarimo le, koliko novih narodnih drobcev je prišlo pod oblast Poljske, Jugoslavije, Češko-Slovaške in Romunije! Vladajoči narodi ne čutijo v teh državah prav nobene moralne in politične dolžnosti, da bi ravnali z manjšinami pravično, enakopravno in dobrohotno. Nemci, Ogrji, Litvanci, Slovaki, Danci in manjšine na Turškem ložijo proti novemu zatiranju, večine in manjšine se ne morejo sporazumeti, se ne morejo umiriti.

Kako težaven je položaj dveh milijonov in pol židov na Poljskem, kako strašno so žrtve nesrečnega armenskega naroda, ki nosi veliko trpljenje radi svoje narodnosti in svoje katoliške vere!

O teh stvarih naj premišljuje Zveza narodov, tukaj naj pokaže, kaj zmora. Gospodje bi morali prav nujno preudariti, kaj je treba ukreniti, predlagati bi morali hitro odpomočke, zakaj trpljenje je silno in nevarnosti so velike.

Zveza narodov naj končno prelomi svoj molk, povzdigne naj krepko svoj glas in seže po sredstvih, ki jih ima na razpolago. Najprej naj skuša vladajoče narode pregovoriti, in če to ne pomaga, naj zagradi po svoji mednarodni politični sili.

Ta poziv, ki ga pošiljam Zvezi narodov, mi prihaja morda še bolj iz srca nego iz razuma. Voditelji Zveze naj pa premišljajo, kaj se bo vse izčimilo iz narodnega in verskega zatiranja. Blizajo se politične nesreče, pripravljajo se novi boji in upori in go-

tovo klanje, ki bo pomenilo novo sramoto za našo kulturo.

Tako je napisal senator Luzzatti v „Corriere della Sera“ pretekli ponedeljek. Tople in zanimive besede! Zanimive posebno za nas, ki vidimo, da nas ni senator niti omenil. Govoril je o narodnih manjšinah na Balkanu, v v Nemčiji, na Češko-Slovaškem, v Jugoslaviji, na Turškem, omenil žide na Poljskem, govoril o Ogrih, Slovaki, Romunih, Dancih in daljnih Litvancih in Armencih, slovensko-hrvatske manjšine v lastni državi pa ni videl in ni opazil. Ali senator Luzzatti res ne ve, da žive tudi v mejah njegove lastne domovine narodne manjšine? On, ki je tako dobro poučen o življenju narodnih manjšin v Srednji Aziji in Rusiji, je najbrž že slišal slučajno govoriti, da biva v mejah italijanske države pol milijona Slovencev in Hrvatov! Mi smo prepričani, da mu je prišlo najbrž to že na uho.

Zakaj se ni torej pozanimal za položaj narodnih manjšin v lastni državi? Ali niso vzel narodnim manjšinam v Italiji vseh sol v materinem jeziku? Ni-li pregnan naš jezik iz sodnij in vseh javnih uradov? Kaj pa je s slovenskimi sodniki, učitelji, uradniki in delavci, ki so bil vrženi iz službe? Še nikoli nismo slišali, da bi se bil senator Luzzatti potegnil za enakopravnost naše narodne manjšine v Italiji. Nikdar ni še spregovoril ene besede v senatu za pravice našega ljudstva. Ali je govoril pretekli mesec v senatu proti Gentilijevemu zakonu? Ne!

Lepo se je boriti za manjšine v Aziji, v Turčiji in Litvanskem! Toda ves ta boj je prazen, je hinavski in zopern, ako nimaš dovolj poguma, da se boriš za pravico manjšin v lastni državi.

Dokler se ne bo senator Luzzatti boril za svoja načela enakopravnosti v lastni deželi, naj lepo o manjšinah v tujini molči, ker nima za to najmanjše moralne pravice.

Kaj se godi po svetu?

V bodočem zasedanju rimskega parlamenta bo predložila vlada v razpravo zakonski načrt, ki prepoveduje strogo vsa tajna društva v državi. Vsaka organizacija, ki se ne prijavi oblastvom, se razpusti in njeni člani se kaznujejo. Ta zakonski načrt je za Italijo velike važnosti, ker je naperjen v prvi vrsti proti organizacijam framasonov. Začel se je v časopisju vstrajen, odločen in trdovraten boj proti novemu zakonu, kateremu stoji na čelu organizirano italijansko framasonstvo.

Kaj so frasoni?

Dana nam je s tem prilika, da obrazložimo čitateljem »Goriške Straže« pomen prostoziidarjev ali framasonov v današnji družbi, posebej pa še v političnem in kulturnem življenju Italije. Mnogo je namreč ljudi, ki mislijo, da je framasonstvo neka izmišljena organizacija, s katero se strašijo pobožni ljudje, in da je vsled tega nesmiselno, pripisovati prostoziidarstvu kakršenkoli pomen v našem sodobnem življenju. Temu pa ni tako. Framasonske organizacije se sicer ne vidijo, ker so skrite, prostoziidarji ne prirejajo javnih shodov, ne delajo nikjer šuma in ropota, toda njihova moč je vendar mogočna in v nekate-

rih deželah tolika, da obvladujejo vse politično in socialno življenje države. Naj zadostuje našim čitateljem, da je samo v Italiji približno 50.000 framasonov. Framasonske lože imamo tudi na Primorskem, in sicer v Trstu, v Puli, v Gorici in tudi v manjših mestih.

Kako delujejo?

Najbolj značilna poteza prostoziidarjev je tajnost. Ko sprejmejo v ložo novega člana, mu zaukažejo najprej, da mora strogo molčati. Kdor izda najmanjšo stvar, ki se zgodi ali govori v framasonski organizaciji, tega proglasijo za izdajalca in se skušajo nad njim maščevati. Brezpogojna molčečnost in tajnost je torej poglavitna dolžnost framasona. Ob sprejemu, ki se zvrši po navadi zelo slovesno, vplivajo prostoziidarji na novodošleca z vsemi mogočimi sredstvi, da ga privežejo za večno nase. V knjigi nemškega pisatelja dr. Ludvika Daiberja je popisan eden izmed načinov, kako se to vrši. Soba ali dvorana, v kateri sprejmejo novinca je preprežena na stenah s črnimi preprogami, tla so prevlečena z belo-črnim suknom. V ozadju sedijo za mizo mojster v halji in ostali člani, ki nosijo vsi okoli vratu

pasove v obliki štole. Mojster in predsednik inata ovito glavo z rdečim trakom. Soba, tako zvana loža, je le slabo razsvetljena s svečami, tako da se vrši obred v poltemi. V loži so postavljeni trije oltarji: oltar lepote, oltar modrosti in oltar moči. Novinec stopi v ložo z vezanimi očmi. Vodi ga najprej med stoli in ko se potem približa po stopnicah mojstru, ga sunejo, da se zvrne, a ga brž prestrižejo, da ne pade. Nato mu stavijo različna vprašanja, mu grozijo in rožljajo pri tem z verigami. Novi framason mora priseči zvestobo in molčečnost. Ako bo zinil, mu bodo izpulili jezik. Ko odvežejo novincu oči, mu pomoli mojster pred obraz nrtvaško glavo in ga spomni, da bo moral umreti. Take in enake ceremonije imajo namen pretresti dušo novega člana in ga privezati večno na framasonstvo.

Kakšen je program framasonov?

V svojih knjigah pišejo prostoziidarji, da priznavajo Boga in evangelij in da hočejo gojiti ljubezen in bratstvo med ljudmi. To je na papirju. V resnici služi framasonstvo drugim namenom. Prostoziidarji so organizirali najljutejši boj proti kršč. cerkvam, v prvi vrsti proti katoliški cerkvi in njenemu poglavarju. Kjer jim je le mogoče, izpodrivajo vpliv katolicizma, in sicer toliko v politiki, kolikor v gospodarstvu in kulturi. Drugi namen prostoziidarstva je priti do moči in pridobiti povsod odločilno besedo. Prostoziidarji morajo gledati, da pridejo njihovi pristaši, kjer je mogoče, do vodilnih mest. Framasoni vrivajo svoje ljudi v različne državne in deželne urade, dobiš jih na odločilnih mestih v ministrstvu za šolstvo, za finance, za pravosodje, framasoni so profesorji, prefekti, šolski nadzorniki, policijski ravnatelji, generali, ministri, poslanci, voditelji bank in industrijskih podjetij, umetniki, časnikarji in inženirji. Minister framason mora pri razdeljevanju služb dati prednost svojim ljudem, nasprotnike mora izrivati, predlagati mora zakone in odredbe proti kat. cerkvi itd. Vse to delo se mora vršiti tajno, da ljudstvo tega ne opazi, vršiti se mora premišljeno in po načrtu. Framasonom se je to ponekod sijajno obneslo. Kar so na svojih tajnih sestankih sklenili, so tudi izvršili, in nihče se tega ni niti zavedal, kajti člani framasonskih lož so bili ljudem neznamni in so se prikazovali povsod v ovčjih oblačilih. Zdaj je prišel na važno mesto en framason, jutri drugi in tako so zavladali polagoma v vsem javnem življenju. Znano je na primer, da je v Italiji ministrstvo prosvete bilo do naših dni popolnoma v rokah framasonov. Niti ena važna služba se ni oddala proti njihovi volji. V Italiji so bili framasoni ministrski predsedniki, ministri, višji uradniki in generali, tako da so nad državo vladali framasoni celih 50 let.

Kdo so člani framasonskih lož?

V svojo organizacijo framasoni ne sprejmejo vsakega človeka. Dostop imajo le bolj imenitni in vplivni ljudje, zakaj samo taki odločujejo v državi. Kdor hoče stopiti v ložo, mora imeti ali mnogo denarja ali pa višjo izobrazbo ali pa mora biti na vodilnem mestu. Framasonske organizacije so organizacije bogatašev in izobraženega liberalnega meščanstva. V njih vlada duh brezverskega kapitalizma, hlepečega po nadvladji nad delovnim ljudstvom.

Framasonske organizacije so postale tako močne, da so se začele

cepiti in se boriti ena proti drugi, seveda tajno, za zavesami. Tako je italijansko framasonstvo razcepljeno v dva tabora: v ložo Velikega orienta in v ložo Škotskega obreda. Škotski obred zahteva med drugim, naj se sprejmejo v lože tudi manj imenitni ljudje in ne le mogočniki, on je torej bolj demokratičen kakor loža Velikega orienta. V Gorici imamo ložo Velikega orienta in ono Škotskega obreda, ki se borita ena proti drugi kakor po vsej Italiji.

Koliko je framasonov na svetu?

Kakšna je moč framasonstva, vidimo iz koledarja, ki ga priobčujejo leto za letom nemški prostoziidarji v Leipzigu. Imenuje se »Dalen's Kalender für Freimaurer«, ki izhaja sedaj že 64. leto. V isti založbi izhajajo nič manj ko štiri framasonski časopisi. Kdor hoče biti poučen o razvoju sodobnega framasonstva, do bi v tem nemškem koledarju zelo izčrpna obvestila. Popisane so vse države sveta, naštetje so po vrsti vse lože različnih narodov in povedano je tudi število organiziranih članov. Iz knjige izvemo, da je na Francoskem 50.000 framasonov, v Nemčiji jih je 80.000, na Angleškem 312.000, v Belgiji 4100, na Španskem 4500, na Holandskem 8167, na Danskem 6000, na Norveškem tudi 6000, na Portugalskem 3000, na Turškem 2600. Framasonske organizacije so seveda tudi na Češkoslovaškem, v Avstriji in na Ogrskem. Dalen's Kalender pripoveduje, da so se ustanovile velike lože po vojni na Poljskem, v Romuniji in v Jugoslaviji. Slovenci nismo poznali do zadnjega časa framasonskih organizacij in to je bil znak, da je naš narod zdrav in nepokvarjen. Po vojni se je pa ustanovila v našo sramoto prva framasonska loža v Ljubljani.

Amerikanci in Angleži komandirajo.

Omeniti moramo še državo, ki ima največ framasonov na svetu. To so Združene države Severne Amerike. Tam je organiziranih v framasonskih ložah nič manj ko 2.750.200 ljudi. Svetovna vojna je spravila v Ameriki framasone do moči. Kajti leta 1915. je bilo v Ameriki le 1.580.000 framasonov, dočim je naraslo njih število leta 1924. kakor rečeno na 2.750.200. Prirastek znaša 1 milijon 170 tisoč. Vseh framasonov na svetu je danes 3.451.112. Amerikanci in Angleži imajo v teh framasonskih organizacijah nad 3 milijone članov, tako da sta Anglija in Amerika tudi v teh stvarih svetovni gospodarici. Kakor komandirajo Angleži in Amerikanci v kapitalizmu, tako imajo tudi v framasonstvu prvo besedo.

Kralji in protestantovski duhovniki frasoni.

Zanimivo je, kakšne visoke zaščitnike imajo gospodje frasoni. V označenem nemškem koledarju je zapisano, da je včlanjenih v framasonske lože na tisoče protestantovskih pastorjev. Velika loža v Londonu ima za svojega pokrovitelja in voditelja angleškega prestolonaslednika. Na Danskem in Švedskem so voditelji lož tudi člani kraljevske hiše. Na Švedskem so ustanovili celo posebno vrsto vitezov, med katere sprejmejo le framasone. Na Nemškem, posebno na Pruskem so bili člani Hohenzollerjeva kraljevske hiše stalno mojstri framasonskih lož.

Res lepi in pobožni tiči! Kdo se bo potem še čudil, da so framasonski kapitalisti obvladovali državo ter izkorščali po svoji volji delovno ljudstvo. Najlepše je pa še to, da so vpi-

sani v frimasonске lože mnogi delavski voditelji, socialni demokratje in sedanji komunisti, ki pravijo, da se bore za osvobodjenje proletarijata, a se bratijo tajno in skrivaj s kralji in kapitalisti in vsemi drugimi frimasonskimi izkoriščevalci ljudstva.

Kakšen bo uspeh novega zakona?

Ko pride zakon proti tajnim društvom v parlament, bo nastal gotovo velik šum v frimasonskem taboru. Upirali se bodo na vse načine in njihova tajna mašina bo začela delati s polno paro. Mogoče se jim celo po-

sreči, da vržejo zakon, zakaj moč frimasonstva je velika. Gospodje imajo gotovo svoje prijatelje tudi med fašisti in ti ne bodo spali. Toda tudi ko bi zakon prodril, si bodo znali frimasoni že pomagati. Delali bodo pač še bolj tajno ko sedaj in vršili svoje naloge z večjo previdnostjo in preudarnostjo.

Frimasonstvo se bo ugonobilo v temeljih le tedaj, ko umrje v javnosti frimasonski duh in postane vzgoja mladine resnično krščanska, poštena in zdrava.

DNEVNE VESTI

Huda bolezen.

Sp ljudje, katerim pravimo, da jih trka luna. Vzdignejo se ponoči iz postelje in gredo v sami srajci na cesto. Sprehajajo se po zidovih in strelah, pri tem spijo in lepo sanjajo, pred očmi jim plešejo slike in postave, katerih v resnici ni. Ta bolezen se imenuje sonambulizem ali mesečnost, drugi slovenski izraz je tudi snohojja. Tako bolezen imajo navadno blede, slabokrvni ljudje, katerim stavijo starši pogostoma, do deške dobe v posteljo plenice, ker so prešibki. Sitno je, če ima človek tako bolezen in hudo ga je gledati, ko koraka v srajci po dvorišču in sanja. Še huje pa je, če je udarjen od take boleznine časopis. Takega bolnika, oziroma bolnico imamo mi na Primorskem, in sicer je to petdesetletna »Edinost«.

Reva je pogostoma mesečna in ko jo popade, vidi v sanjah najbolj čudne slike. Pretekli teden jo je zopet zagrabilo.

Stvar je bila taka. Poslanec Besednjak je odpotoval, kakor je pisala »Straza«, v sredo zvečer v Milan, da izpostuje pri oblastvih uvoz semenskega krompirja za naše kmetovalce. Vrnil se je v Gorico v soboto zvečer. »Edinost« je pa imela strašen napad in je videla poslanca Besednjaka v Trstu v hotelu »Savoia«, kako pleše in se vrtil v družbi konzulov inozemskih držav, ob zvokih jazzbanda. Brž je javila javnosti to novico pod naslovom »Poslanec Besednjak pleše«.

Da se »Edinosti« tako blede, je kriva bolezen, ki jo, žal, pogostoma napada. Zanjč je bil n. pr. poslanec Besednjak v parlamentu v Rimu, bolnica ga je pa videla isti dan v Gorici, kako hiti po cestah in vihti »Edinost« po zraku. Brž je to povedala svojim čitateljem. Včasih je pa bolnica deležna prav lepih prikazni: pred očmi se ji vije skozi Videm veličasten kraljev spreved. Prav natančno vidi, kako sedi poslanec Besednjak v tretji kočiji za kraljem, oblečen v frak in cilindar, v ustih cigaro iz prve kraljevske trafike v Rimu. Poslanec se je nahajal ravno isti dan sicer na Dunaju in on ne ve čisto nič o kraljevem sprevedu, a čitatelji berejo natančen popis prikazni, ki jo vidi uboga bolnica.

Bolezen je torej huda, napadi so pogosti in siloviti. Želimo mesečnici, da bi se ji obrnilo zdravje na boljše in bi polagoma okrevala, ker radi njene boleznine trpe preveč njeni sočutni čitatelji.

Prorokovanje.

Italijanska senatna zbornica bo te dni pri enem vprašanju skoraj gotovo složno glasovala. Senatorji imajo letno plačo 10.000 lir. Zdaj bodo pa sklepali o poviški senatorske plače na 15.000 lir. Tu ne bo nikake opozicije in bo vlada imela lahko stališče.

Po zaupnici-nezaupnica?

Znano je, da so francoskemu ministrskemu predsedniku Herriotu pred kratkim izglasovali zaupnico v parlamentu, ker je z veliko zgovornostjo pridobil poslance zase, ko je udrihal po papežu. Zadnje dni pa je začel francoski frank zelo padati. Angleški listi prinašajo radi tega že vesti, da bo moral Herriot končati s svojim ministrom. Kot njego-

vega naslednika imenujejo Caillauxa (izg. Kejóa) in senatorja Loucheura (izg. Lušerja). Kako hitro se veter spreminja.

Povsod enaka-draginja.

Vse velike države so sklenile, da bodo sklicale prihodnjo jesen ali zimo mednarodno zborovanje za stalno vrednost vsega denarja na svetu in da se določijo po vseh velikih svetovnih trgih enake stalne cene. To hočejo doseči na ta način, da bodo valute raznih držav vedno v enakem razmerju med seboj. To misel so sprožile združene severoameriške države in Anglija. Ne računajo napak: dolar in angleški funt hočejo pač povzdigniti na najvišji prestol. Male in srednje države naj pa postanejo od teh dveh popolnoma odvisne.

Limanice.

Po vojni so postali zakoni bolj redka stvar kot prej. Najbolj občutijo to vdove. Ker so pa zlasti vojne vdove po večini še bolj mladostne, so si izmislile na Francoskem posebno pomagilo. Na sredincu leve roke nosijo širok prstan s črnimi in belimi progami. To je znak za moški svet, da so še voljne stopiti pod zakonski jarem. Pa na take limanice dvomimo, če se bo kak kalin vsedel. Bo moral že še kaj zraven biti razen želje.

Svetoven jubilej.

Pred 350 leti je prinesel Anglež Drake iz Amerike k nam dotlej nepoznan sadež — krompir. Sprva so novo rastlino zatirali kot škodljivo. Že čez nekaj časa so pa uvideli, da bo krompir hrana bodočnosti. Vlade so celo z orožniki silile kmete, da so začeli krompir saditi. In niso se zmotili; danes je krompir na mizi bogatina in reveža. Torej letos še bolj po njem, ker praznuje svojo tristočetdesetletnico!

Velikansko znanstveno delo.

Odlični italijanski znanstveniki so sklenili, da bodo pričeli izdajati »Italijansko enciklopedijo«. To bo nekaj zbornik, kjer bode opisano vse, kar je kdaj italijanski znanstveni duh proizvedel. Delo bo izhajalo 10 let in bo izšlo v 32 zvezkih po 1000 strani. Tak znanstveni zbornik so izdali na Francoskem pred veliko revolucijo. Knjiga je s svojimi nazori zelo odločilno vplivala na potek revolucije.

Tolminsko učiteljsko društvo

poziva vse učiteljstvo v okraju, da se vdeležijo predavanja, ki se bo vršilo dne 1. marca t. l. od 9.—11. ure v Tolminu. Predaval bo vseučiliški profesor dr. Veber o vzgoji in o razvoju duševnosti. — Tolmin se je zato določil kot kraj predavanja, da ga lahko posetijo polnoštevilno tudi učiteljski čeniki.

Odbor.

Gospodarske vojne.

Po končanem svetovnem pokolju, ki je zbruhnil radi gospodarske tekme med Anglijo in Nemčijo, so začele države z drugim načinom vojevanja. Ko se spreje med sabo, pa prepovejo uvoz iz ene države v drugo. Tak gospodarski bojkot je nastal med Nemčijo in Rumunijo. Sovjetski komisariji so pa napovedali tako vojno Angliji. Francoski in nemški gospodarski fronti si pa veselja kar roke manejo, ker naročujejo zdaj Rusi platno in bombaževino v teh dveh državah. Japonci so se zopet dvignili na vzhođu in prepovedali ves uvoz barvil iz

Nemčije. Pred vojno jih je edinole Nemčija prodajala po vsem vzhodu; sedaj pa hočejo Japonci to bogato reko dobičkov speljati v svoje žepce. In tako gre po vrsti v vseh kapitalističnih državah. Ko pa poženejo delovno ljudstvo v strelske järke, pravijo, da gre za narodnost.

Pravo prijateljstvo.

V nekem angleškem mestu se je pripetil slučaj, ki kaže, da ni še izumrlo na svetu prav prijateljstvo. Na pokopališče so nesli mrliča. Ko so krsto spuščali v grob, se je mrtev zgrudil v jamo pokojnikovo prijatelj, ko je sam prej oskrbel vse pogrebne svečanosti za iskreno ljubljeno tovariša. Pogrebci so bili ginjeni in so ga pokopali v skupnem grobu.

GOSPODARSTVO.

Kakšne hiše, oziroma stavbe, so oproščene hišnega davka?

Člen 8. zakona od 6. junija 1877 št. 3864 določuje, da so stalno oproščene od hišnega davka sledeče stavbe:

a) poslopja, ki služijo bogoslužnemu namenu;

b) pokopališča s pritlikinami;

c) državna poslopja, ki služijo v obrambne svrhe in

d) kmečke stavbe, oziroma deli kmečkih stavb s pritlikinami, če so lastnina posestnika zemljišča in če služijo stavbe temu zemljišču ter se poleg tega uporabljajo za:

1. stanovanje onih, ki lastnoročno obdelujejo zemljišče;

2. za shrambo živine, ki je potrebna za obdelovanje dotičnega zemljišča, oziroma živine, ki se hrani s krmno, katera se pridelava na tem zemljišču;

3. za shrambo in prvo izdelovanje zemljiških pridelkov kakor tudi za shrambo strojev in kmetijskega orodja, ki se uporablja za obdelovanje zemljišča.

Kako postopajo davkarje?

V smislu zakonite določbe bi bile oproščene davka na stavbe več ko $\frac{2}{3}$ kmečkih hiš na deželi. Davkarje pa kličejo v zadnjem času ljudi v urade, da sklepajo konkordate glede hišnega davka in tolmačijo to zakonito določbo tako zelo ozkosrčno, da po njihovem tolmačenju v naši deželi sploh ni pravih kmetov in ne pravih kmečkih hiš. Vслед ozkosrčnega in neutemeljenega tolmačenja te zakonite določbe bi ne bila oproščena hišnega davka skoro nobena kmečka hiša v naši deželi. Davkarje tudi pritiskajo na kmete z najrazličnejšimi zavijanji, da bi podpisali konkordate in mnogi so jih tudi dejansko podpisali. To se je zgodilo posebno pri davkarji v Ajdovščini. Zato sta v pondeljki posredovala pri tej davkarji poslanec dr. Besednjak in tajnik Kmetško-delavske zveze dr. Bitežnik, da bi davkarja postopala glede obdačenja kmečkih hiš pravično in v smislu zakona.

Zakon je jasen.

Člen 8. zgoraj imenovanega zakona, ki določuje, da so kmečke hiše oproščene davka na stavbe, je stopil na mesto starih določb, in sicer 2. člena zakona od 26. januarja 1865. in 4. čl. pravilnika k zakonu od 1877. Člen 8. je popolnoma jasen Dva pogoja sta potrebna v smislu tega člena za oproščanje kmečke hiše od hišnega davka, in sicer:

a) hiša mora biti v lasti gopje tudi tedaj, ko ne leži na zemljišču, kateremu služi.

b) hiša, oziroma deli poslopja, n. pr. klev, štala, zidovnice, skednji itd. morajo po čl. 8. služiti ali a) za stanovanje ali b) za shrambo živine, oziroma c) za shrambo zemljiških pridelkov.

Člen 144. pravilnika od 20. januarja 1898 št. 188 določuje: Kmečko poslopje se smatra za kmečko poslopje, tudi tedaj, ko ne leži na zemljišču, kateremu mu služi.

Izpit

čez 1. polletje so se v goriškem centralnem semenišču končali v soboto.

Slovenske pridige v Gorici

bodo, kot vsako leto, vsak petek v postu ob 7. uri zvečer v cerkvi sv. Ignacija. Uljudno so vabljeni vsi!

Zmaga Goričanov.

Zadnje nedelje dne 22. t. m. se je vršila na nogometnem igrišču pri Sv. Jakobu v Trstu nogometna tekma »Pro Gorizia« in »Edera, Trieste«. Izid je bil 2:2. — Ker je pri zadnji tekmi v Gorici dosegla »Pro Gorizia« proti »Edera« rezultat 3:1, je ostala na ta način »Pro Gorizia« zmagovalka in si je zelo okrepila svoje stališče v nogometnem svetu.

Kdo izpolnjuje drugi pogoj?

Potrebno je, da služi hiša za stanovanje onim, (družini, hlapcem, dekletom i. t. d.), ki neposredno in z lastnim delom obdelujejo zemljišče, kateremu poslopje pripada.

Če je hiša na gospodarjevem zemljišču v lasti njegove žene, je kljub temu oproščena davka.

V vsakem slučaju pa je potrebno dokazati, da obdelujejo vsi člani družine, ki stanujejo v hiši, lastnoročno zemljišče. Drugače ne more biti kmečko poslopje v celoti, temveč samo deloma oproščeno od davka na stavbe.

Kaj je z živino?

Delo kmečkega poslopja so oproščeni davka, če služijo za bivališče živini, toda samo v slučaju, če je število živine tako, da odgovarja potrebi zemljišča.

Poslopje ni oproščeno davka, če prekaša število živine potrebe zemljišča ali pa če zemljišče ne zadostuje za preživljenje živine.

Kaj pomeni prvo izdelovanje kmetijskih pridelkov?

Izdelovanje pridelkov ne sme prekoračiti meje kmetijske obrti: n. pr.: prostori, v katerih se pripravljata sir ali maslo iz mleka, katerega je dala krava, koza i. t. d., ki se je hranila od zemljišča, so oproščeni tega davka, ravno tako n. pr. zidanice, kleti in drugi deli kmečkega poslopja. Ne bil bi pa oproščeni n. pr. mlin, če tudi bi kmečki gospodar mletel v njem samo žito, ki se je pridelalo na njegovem zemljišču. Mletev je namreč industrijska in ne kmetijska obrt.

Kaj ukreneš proti davkarji?

Iz zgorajšnjih pojasnil je razvidno, da bi »noralo biti tudi pri nas velika večina kmečkih poslopjij oproščena davka na stavbe. Vsi izgovori davkarji, da zakon ni bil prirejen za našo deželo in za naše razmere, ne držijo. S kr. odlokom od 11. januarja 1923. št. 48, ki je bil razglašen v »Gazzetta Ufficiale« od 28. febr. 1923., je bil raztegnjen na nove pokrajine med drugim! davčnimi zakoni tudi ta zakon. Zato je dolžnost davkarji, da ga spoštujejo in pravično uporabljajo. Tudi ni naša krivda, če so naši kmečki domovi nekoliko večji, lepši in udobnejši kot drugod. Ni naša krivda, če se naš kmet ne more zadovoljiti z eno večjo sobo, v kateri bi spal, jedel, pral ter opravljal še druga razna opravila. Naše ljudstvo je gospodarsko in socialno napredovalo. V tem napredku je znoj in trud naše g kmečkega naroda. Davkarje morajo ta napredek spoštovati in zakon kljub vsemu pravično izvajati. Davkarje morajo vedeti, da so tudi v naši deželi kmetje in kmečki domovi, ki so in morajo biti prosti davka na stavbe. In ne pomaga noben izgovor ter nobena oskosrčna ter neutemeljena razlaga. Zakon je tu in zakon se mora pravično izvajati.

Kako se bomo branili?

Naša dolžnost je, da nikoli in v nobenem slučaju ne trpimo, da bi se nam delala od ene ali druge strani ta

ali ona krivica. Zato naj ne podpisujejo davkoplačevalci pri davkarijah nobenih konkordatov, če so gotovi, da bi morali biti v smislu zakona oproščeni od hišnega davka. Če jim je davkarija davek odmerila, naj vsi oni, ki mislijo, da se jim godi krivica, vložijo pravočasno rekurz, najprej na okrajno davčno komisijo. V teh komisijah sedijo po večini možje, ki so izšli iz našega ljudstva. Ti se morajo

zavedati, da se naš kmet bori v tem slučaju za zelo važno gospodarsko pravico, ki je v zakonu utemeljena. Ne borimo se samo za eno leto, temveč za več let. Vsled tega se bo morala za to zadevo načelno boriti tudi vsa naša organizacija in naši poslanci.

Širite „Goriško Stražo“!

Kaj je novega na deželi?

Solkani.

Kdor si hoče ogledati vzor državne ceste, ta naj gre ob deževnem vremenu v Solkan. Prepričan se bode, da bodedo morali Solkanci kmalu rabiti čolne, ker peš nam ne bode več mogoče po njej. Človek se nehote vpraša: Zakaj plačujemo tako ogromne davke? Mar zato, da nam država tako lepo vzdržuje ceste? Solkanci smo državni nevarni element, zato tudi nismo vredni niti dostojne ceste! G. komisar Mirko! Tu je Vaša dolžnost, da se obrnete do pristojne oblasti in zastavite Vaš ugled, da se nam cesta vsaj toliko popravi, da bode porabna, mesto da se v krčmi pripravate s pijanci.

Dne 19. t. m. je zahtevalo vojno razstrelivo zopet svoje žrtev in sicer v osebi 20 letnega mladeniča Humar. Pobiral je pod sv. Katarino baker in svinec. Pri tem delu je eksplodirala granata in ga reznesla na več kosov. Nesrečna vojna, kdaj bode konec tvojih žrtev?

Avče.

V nedeljo 15. t. m. je priredilo »Izobraževalno društvo« v Avčah svojo pustno prireditev. Občinstvo je prihitelo v precejšnjem številu, ker si je na podlagi prejšnjih prireditev tudi topot obetalo poštene in lepe zabave. V resnici jo je tudi dobilo. Igra »Na ogledalih« je bila precej dobro igrana. Poznal se ja pa zlasti pri ženskih, pa pri nekaterih moških vlogah, da dotični prvič nsatopajo na odru. Vendar kažejo tudi ti, da bodo z vajami postali dobri igralci. Potrebno je samo, da bolj pogumno nastopijo in se bojuje v živju v vlogo. Splošno je pa kot rečeno, igra dobro izpadla. Jako dobro je zapei mešani zbor dom. društva »Na planine« in »Lahko noč«. Prvo je moral ponavljati. Posebno nas je pa razveselil nastop svetolucijskih pevcev s pevovodjem Zdravkotom Munikom. Zapeli so tri pesmi za moški zbor, s kojimi so pokazali kaj premorea vztrajna vaja in požrtvovalnost. Kosajo se lahko res z vsakim zborom. H koncu smo videli še šaliv kuplet, ki nas je pripravil v dobro voljo pri odhodu.

* *

»Izobraževalno društvo« v Avčah se zahvaljuje vsemu cenj. občinstvu iz Kanala, Ročinja in Sv. Križ za tako številni obisk pri veselici. Posebna zahvala naj gre pa g. Zdravkotu Munihu in njegovim pevcem za nastop ter gdč. Kuzma, ki se je toliko trudila z našim zborom. Priporočamo se vsem, da nam ostanejo tudi nadalje naklonjeni.

Slap pri Vipavi.

V ponedeljek 16. februarja kmalu po sedmi uri je začela goreti hiša Ivana Grilja št. 63 po domače »kasarna«, katero ima v najemu več posestnikov. Ogenj je nastal v hlevu najemnika F. Uršiča. Ko so sosedje opazili ogenj, je že bruhnil silen dim in plamen skozi hlevna vrata. Ko izve Uršič za nesrečo, plane ves obupan v hlev, da reši edino kravo, ki jo je imel; a revež bi zgubil kmalu življenje — zubelj ga je vsega ožgal po glavi, obrazu in drugod. Med tem časom je že ogenj objel druge dele poslopja, tako da je bilo radi velike burje in množine sena ter stavbnega lesa, v hipu celo poslopje v plamenu. Prihiteli ljudje so rešili samo nekaj pohištva, drugo rešilno delo je bilo onemogočeno radi divjanja burje. Sreča je bila, da ni burja zapihala v drugo smer, drugače bi ogenj objel

tudi sosednje hiše. Zahvala za to, da je bil ogenj tako hitro omejen ter obvarovane sosednje hiše gre zlasti domačinom, vojaštvu ter ognjegascem iz Vipave, ki so bili že prej pripravljene, kot so bili obveščeni iz Slapa o požaru. Oni so po par urnem delu z brizgalkami udušili ogenj. Pohvala gre tudi kr. karabinerjem, ki so bili takoj na kraju nesreče, ter skrbeli za red. — Največ škoda trpita najemnika Fr. Uršič ter Anton Kobal; prvemu je zgorela krava in seno, drugemu pa veliko stavbnega lesa, seno in drugo. Poslopje je bilo zavarovano za malo svoto, najemniki nič. Škoda znaša preko 30.000 L. Kako je ogenj nastal ni znano. Ognja varuj nas, o Gospod!

Iz Črnič.

Kar je smrt pri nas lani zamudila, hoče letos dohiteti. Iz Krševanove hiše je pobrala zaporedoma dva družinska člana; v januarju dr. Jasničeva sinčka Ivana, 10. februarja pa mater in gospodinja Franciško Krševanovo. Ta je bila cel isti dan še vesela kot malokedaj, skuhala in razdelila je še družini večerjo, a ko je odšla počivat jo je napadla srčna slabost, kateri je tekem ene ure podlegla. Med tem je imela še toliko moči in prisotnosti duha, da je spolnila svojo krščansko dolžnost ob smrtni uri in je lepo previdena izdihnila. Pač res, kakoršno življenje, taka smrt. Bila je skrbna mati in milosrčna gospodinja, spoštovana od vseh, kar je pokazal njen lep pogreb. — Dne 19. februarja smo pokopali mlado dekle, zvesto članico Marijine družbe, Zoško Kosovelovo iz Garovne na Ravnah. Pokosila je to nadebudno življenje kruta jetika, ki se pri naših ljudeh razvije navadno iz neznanega prehlajenja, na katero nič ne dajo in je zanemarijo. Tolaži nas ob taki zgubi misel: pesnikova »da ni nesrečen kdor v grob leži«, zlasti v sedanjih težkih časih ne. Pri pokojni Zoški, se je res spolnilo, kar se ji njene tovarišice ob grobu zapele: Kdor otrok je zvest Mariji, smrti on se ne boji. Naj ji sveti večna luč pri Materi Mariji! — In isti dan zopet smrt. V Malovšah je umrla 38 letna Jernejeva gospodinja Rozamila Cigoj na porodu. Zapušča 7 otrok in žalujočega soproga, kateri je pred kratkem še-le vstal iz bolniške postelje po dolgi skrajno nevarni bolezni. Hud je ta vdarec za družino, vse sočustvuje ž njo. Je pa to v fari že drugi slučaj tekem par mesecev, da nesejo otroka h krstu, med tem ko otrokova mati leži na mrtvaškem odru. Bog bodi vsem prizadetim tolažnik!

Poleg mnogih bolezni in smrti nam je letošnji pust prinesel še nekoliko višje davke, kakor so bili oni za pretečeno leto, dasi nas je toča parkrat pošteno oklestila, da je popolnoma odpadel glavni pridelek našega kmeta — vino. Če pa nimamo kaj prodati, odkod bomo jemali, da bomo državni dajali, živčev in obleka kupovali? Dolgovi zagrinjajo naše domačije, nevarnost je resna, da gospodarsko propademo ako ne bo zavladala po družinah skrajna večnost.

Kat. slov. izobraž. društvo živi krepko življenje in deluje brez prestopa. Redne vaje odsekov se vrste z društvenimi podučnimi večeri; tudi zabavne prireditve si sledijo v gotovih presledkih. Hrupa pa ne delamo, ker nismo prijatelji velikega bobna, ki razkriči v svet vsak korak društva. Na pustno nedeljo smo priredili tudi

domačo zabavo za člane in povabljence.

Preteklo leto nam je minulo v znamenju izseljevanja. Največ naših ljudi je požrla Južna Amerika, nekaj jih je došlo v Francijo. Eni imajo v tujini srečo, a so le bolj redki taki, večina jih zasluži le toliko, da žive. Tudi doma se da skromno živeti, če se pridno dela. Toda, žal, da skromnosti ne poznamo več.

Druge občine po Vipavskem imajo vse polno križev z vodovodom napeljavanim iz HUBLJA in z vodovodnim konsorcijem. V tem oziru se pa lahko mi Črničani postavimo. V letu 1922 smo si z robotami in posojilom vpostavili lasten, popolnoma moderno urejen vodovod, ker je staro napeljavno vojaštvo zelo pokvarilo. Upamo, da bo vojna odškodnina vendar enkrat tudi za to prišla in da pride sčasom tudi električna razsvetljava v vas, ko prebolimo vodovodne stroške.

Še nekaj nam je tudi nujno potrebno: namreč občinske volitve. Doba komisarijata se že dolgo vleče, združeno je z izrednimi stroški, ki obtežujejo že itak preobloženega davkoplačevalca in končno več oči več vidi in več glav več ve. Upamo, da bo novi g. podprefekt spoznal za opravičeno željo občine, naj se komisarijati nadomestijo z redno izvoljenim občinskim zastopstvom.

* *

Smrt kosi neizprosno naprej. Dne 22. februarja je pobrala 29letno mater in gospodinja Rafaelo Leban iz hšt. 51. Pokojnica zapušča poleg žalostnega soproga tudi dveletnega sinčka. Bila je mirna in skrbna žena. Naj počiva v miru!

Iz Šentviško-gorske pianote.

Pod tem naslovom je izšel v zadnjem »Delu« ogabno-surov napad na našega g. župnika Pirca izpod peresa zveze sodrugov in sodružic.

Kako vzgojno vpliva »Delo«, ki odpira svoje kolone za ves gnoj proti veri, se vidi ne le v tem surovem napadu, ampak tudi v vsem mravstvenem življenju gotovih krogov. Gospodom sodrugom in sodružicam, ki se s tem gnobjem hvalijo kot z najboljšim produktom svojih inteligentnih glav, izrekamo svoje pomilovanje. Gospodu župniku pa pravimo: da Vas je »Delo« napadlo je najboljši spričevalo, da ste dober delavec v vinogradu Gospodovem.

Grahovo ob Bači.

Že od meseca julija lanskega leta popravlja podjetje A. Shivi iz Kobarida po povodnih razdrte obrambne jezove ob postaji Grahovo in ob železniški progji proti Hudajužni. Večinoma so zaposleni domačini iz tukajšnjih in bolj oddaljenih sosednjih vasi. Dnevni zaslužek za odraslega delavca je bil 15—16 L. Že v lanskem letu, ko draginja še ni bila tako huda kot letos, je bil zaslužek bolj pičel. Pri sedanji draginji pa so le gotovim delavcem zvišali plače po 10 stot. na uro. Dobro pa so znali zaračunati delavei hrano v skupni kuhinji. Sprevideli bi pa merodajni gospodje že lahko sedanjo draginjo in resnico, da je delavec delavcu enak. — Dne 1. febr. t. l. se je vršil »občni zbor« prostovoljnega gasilnega društva na Grahovem. Za načelnika je bil izvoljen Mihael Kleč. Ta mož je bil svoječasno pod pritiskom varnostne oblasti na Grahovem odstavljen kot občinski zastopnik in načelnik gasilnega društva.

Zopet moramo povdarjati, da nekateri naši trgovci naravnost izmoggavajo ubogo ljudstvo s previsokimi cenami. Če se ne bodo spametovali, pridemo z imeni na dan. Tudi naše trgovce-gostilničarje bo v bodoče treba bolj kontrolirati. Zadnje čase so s konkurenčno ceno začeli prodajati tuja italijanska vina. Da jih ni sram!

Lokovec.

Dne 10. t. m. smo tukaj izročili materi zemlji ob navzočnosti velike množice ljudstva telesne ostanke krojača Lojzeta Hvala. Umrl je 8. t. m.

po kratki, a zelo mučni bolezni v starosti 36ih let. Zapušča žalostno ženo in brate. Kako je bil pokojni priljubljen in spoštovan, je pokazal njegov pogreb. Bil je dobra duša in blagega načaja, zato je njegova smrt pretresla vse, ki so ga poznali. Lahka mu zemljica.

Breginj.

Dne 27. januarja je Vsemogočni poklical k sebi mlado ženo. Čušin Rozo v 26. letu svoje starosti. Bila je vzorna in vzgledna krščanska žena. Na tem mestu se prav lepo zahvaljujemo obilnim udeležencem, ki so jo spremili k zadnjemu počitku in drugam, ki so na katerikoli način tolažili nesrečnega moža, mater in ostale sestre. Pokojnici pa želimo najpočiva v miru!

Idersko.

V nedeljo 15. t. m. so me opravki zanesli v to prijazno in zavedno vas. Zvedel sem, da ima tamošnje izobraževalno društvo prireditev, katere sem se tudi vdeležil! Vso čast prirediteljem za užitek, ki so ga nudili vsem vdeležencem. Mnogo smeha pri vsaki točki; nekatere so morali izvajalci ponoviti. Posebna pohvala gre gosp. Kurinčiču. Škoda, da ni povsem pripravnega prostora. Po predstavi zabava s srečkanjem, šaljivo pošto in prosto zabavo. Večer je potekel v prav najboljšem razpoloženju. Seveda ni manjkalo običajnih nepopoljšljivcev, ki smatrajo vsako zabavo za nepopolno, če niso — pijani!! Društvu kličem: le pogumno naprej na delu za prosveto.

Medana.

Pred kratkim smo sicer čitali dve kratki notici iz naše vasi v Vašem cen. listu, toda spregovoriti moramo tudi danes.

Človek ne more več odlašati, da bi javno ne pribil, kako delajo naši občinski kimovci z županom vred. V soboto zvečer je bila seja, katero je sklical podžupan, privranderac iz Fojane. Kakor pravijo je bil župan bolan. Poslušajte in strmite: na dnevnem redu je bilo imenovanje občinskega zdravnika; brez razpisa službe so imenovali D'Ottoneja. Pri glasovanju je bila večina zanj: 7 proti 5. D'Ottone, ki nas je pretepal, na nas streljal, nas zapiral, je sedaj dobil pri nas službo? Ali si morate misliti večjo nerazsodnost in večjo pasjo pohlevnost? Še za častnega občana ga bodo imenovali! Občinska uprava v Medani je taka, da nam Bog pomagaj! Obč. pisarna je zanemarijena. Župan ne gleda in ne pazi na nobeno reč. Poti so v velikem neredu, vas umazana, blata do kolen, gozdove pokončavajo, ker nimamo poljskega čuvaja. Ali bi ne bilo bolje plačo za D'Ottoneja dati poljskemu čuvaju? Jaz in vsi tretni vaščani smo tega mnenja! Naj za danes zadostuje. Pa še prihodnjič kaj.

Idrijske novice.

(Nadaljevanje.)

Zboljšanje plač rudarjem.

Dne 11. t. m. so viseli po mestu kakor tudi po rudniških čakalnicah lepaki tukajšnjega fašistovskega političnega tajnika Vlahoviča, nekako sledeče vsebine:

»Po vseredovanju tukajšnjega fašista naj bi bil obljubil finančni minister, da bo vzel zvišanje plač rudarjem v presojo. V petek naj se javi v Rimu pri eks. Spezzotti-ju deputacija rudarjev, spremljana po g. Vlahoviču, da mu izrazijo svoje želje. Ako bi rudarji zamudili ta ugoden trenutek, se bo zadeva za dolgo zavlekla, oziroma lahko celo neugodno rešila. Upravičenost vzroka za povišanje plač bo treba zagovarjati in staviti najnižje zahteve. Zastopniki federacije rudarjev in gozdarjev so bili nato pozvani naj se izjavijo, ali gredo v Rim ali ne. Odgovor se je glasil: Rudarji so vložili svojo upravičeno prošnjo za zvišanje plač na tukajšnje rudniško ravniateljstvo in zahtevajo, da jim isto da tudi odgovor.

Italijanska prekoceanska paroplovna družba.

Redne poštne zveze med Italijo in obema Amerikama z najmodernejšimi brzoparniki. — Krasne jedilnice prvega, drugega in tretjega razreda. — Elegantno opremljene kabine. — Posebno prirejeni oddelki za potnike tretjega razreda. — Pokriti krovci za sprehajališča. — Točna postrežba, električna razsvetljava, kinopredstave, brezžični brzojav.

Odplujejo v severno Ameriko:

»Giuseppe Verdi«, 12. marca.
»Dante Alighieri«, 8. aprila.

v južno Ameriko:

»Battisti«, 11. marca.
»Nazario Sauro«, 14. aprila.

Pojasnila daje urad v ulici Mameli št. 8., Gorica.

Tržne cene v Gorici.

Česnik od 1. 12.00—15.00 kg; zelje od 1.40—1.60; zelje kislo od 1.20 do 1.40; karfijol od 1.00—1.20; čebula od 2.00—2.20; pesa rdeča od 0.60 do 0.70; fižol od 1.60—2.00; koks od 2.80 do 3.00; indivija od 0.90—1.00; repa od 0.60—0.70; repa kislja od 0.80—1 L; redič rudeč od 2.20—3.40; špinača od 0.80—1.10; vrzote od 1.00—1.20; pomaranče od 0.20—0.25 kos; fige suhe od 3.00—3.50 kg; limoni od 0.10 do 0.15 kos; jabolka od 1.60—3.00 kg; orehi od 3.50—4.00; maslo od 14 do 16.00; mleko od 1.00—1.20 liter; med 10.00 kg; jajca od 0.50—0.60 kos.

Pozdravi fantov - vojakov in naših izseljencev.

Pozdravi iz Milana.

Slovenski fantje iz Goriškega, ki služimo že deseti mesec pri 68. pešpolku v Milanu pošiljamo pristrčne pozdrave staršem, bratom, sestram, fantom in dekletam. Posebno pozdravljamo našo »Goriško Stražo«, ki nam prinaša razne novice od doma! Iskreno pozdravljamo tudi vse one, ki se potegujejo in trudijo za naša prosvetna društva. Zelo nas veseli, ko čitamo v »Straži« kako se resno in vestno vrše priprave za razne društvene prireditve in kako rodijo te prireditve tudi lepe uspehe. Bratje in sestre, fantje in dekleta! Pustite harmonike in razne neumne in zapravljive navade. Mi smo jih že davno pozabili. Fantje letnika 1905., ki dobro veste, da bo treba kmalu oditi od doma, pomnite, da ne boste prišli k harmoniki in da ne boste živeli brez skrbi. Marsikdo bo mogoče bridko obžaloval, da je v pustnem času nepotrebno zapravljjal težko prislužene novice.

Višji korporal Pavšič Anton, Zamodraga, Čeboldi Franc, Stanovišče pri Livku, Faletič Rudolf, Ravne, Matelič Franc, Pirati, Skočir Ivan, Kred, Lenkič Rudolf, Breginj, Kutič Ivan, Libušnje, Rutar Simon, Krn, Karlovič Peter, Smokvice, Štok Ivan, Povir, Šuligoj Franc, Čepovan, Štrukelj Franc, Sv. Mihael, Berlot Mirko, Kanal, Krelbelj Mihael, Ostrožno Brdo, Krivec Ivan, Ponikve. Živela naša »Goriška Straža«!

Pozdravi iz Florencie.

Slovenski fantje, ki služimo pri 19. polku gorskih topničarjev v Florenci, pošiljamo iskrene pozdrave staršem, bratom, sestram, fantom in dekletom ter tudi »Gor. Straži«, ki nam redno prinaša novice iz naših domačih krajev. Letniku 1905 želimo vse najboljšo. Naj se fantje le požurijo in nam pridejo čimprej na pomoč; naše »male« postajajo vedno bolj poskočne. Mogoče radi pustnih dni.

Košuta Anton, Vitovlje; Vižin Stanislav, Kronberg; Mavrič Izidor, Šlovrnc; Vuga Leopold, Kozana; Mazora Fran, Breginj; Mauri Mihael, Poče pri Cerknem; Murovec Peter, Ilovca, Jeram Franc, Straža; Ursič Viktor, Straža, Hvala Henrik, Trebuša; Lokateli Alojzij, Prvačina.

***

Iz Vilareta v Franciji.

Po dolgem času nam je dana prilžnost, da se lahko oglasimo tudi mi v »Goriški Straži« ter napišemo par vrstic o našem življenju. Tukaj v Vilaretu nas je dvajset Slovencev. Smo pa nekoliko raztreseni; približ-

no poldrugo uro eden od drugega. Pa se skoro vsako nedeljo vidimo, da se porazgovorimo v našem maternem jeziku, ki nam je vedno najljubši. Delamo pa vsi v premogovnikih. Plače so še precej dobre. Če nam Bog da zdravje, si bomo še morda kaj prihranili za bodočnost.

Pošiljamo mnogo pozdravov staršem in vsem prijateljem in naši vrli »Goriški Straži«. Bog živi vse Slovence! Koglot Ciril, Bilie; Kante Franc, Šmarie; Petrevič Karl, Ravne pri Batah; Fabijan Mihael, Ravne pri Batah in še dosti drugih.

Listnica Kmetstvo - delavske zveze in političnega društva „Edinosti“ v Gorici.

Tajništvo je posredovalo za ugodno rešitev pokojninskih prošelj in je dobilo sledeče odgovore: 1. Tomšič Anton, Sovodnje 10. — Vaša prošnja se nahaja pri Corte dei Conti pod št. 10014.

2. Tomžinc Marija, Štandrež 35. — Vaša pokojnina je bila ugodno rešena dne 1.-3.-24. pod št. 133.

3. Štrocar Ana, Nemci 9. — Vaša prošnja za pokojnino ugodno rešena dne 14.-11.-24. pod št. 484, Posiz. 074679.

4. Mrak Franciška, Vrata 52. — Ugodni načrt za Vašo pokojnino se nahaja pri likvidacijskem odboru pod št. 345.

5. Maraš Francesco, Pevma 114. — Pokojnina ugodno rešena pod št. 466. dne 1.-11.-1924.

6. Ipavec Marija, Volče 15. — Pokojnina ugodno rešena pod št. 748.

7. Koršič Jožeta, Pevma. — Pokojnina ugodno rešena pod št. 412.

8. Klanjšček Franciška, Št. Maver 32. — Pokojnina ugodno rešena pod št. 289.

9. Hvala Katerina, Lokavec 143. — Pokojnina ugodno rešena pod št. 622.

10. Boltar Viktor, Grgar 183. — Pokojnina ugodno rešena pod št. 906.

11. Sirk Jožef, Višnjevnik 23. — Vaša pokojnina ugodno rešena.

14. Nanut Marija, Vrtojba 145. — Ugodni načrt za Vašo pokojnino se nahaja pri likvidacijskem odboru pod št. 750.

13. Leban Jera, Čepovan 96. — Vaša pokojnina ugodno rešena pod št. 426.

15. Klavčič Ivan, Podgora 109. — Vaša pokojnina ugodno rešena pod št. 407.

16. Valentičič Andrej, Sv. Lucija. — Z odlokom št. 5846 z dne 7. 10. 24. Vam je nakazana pokojnina četrte kategorije (letno 1839 lir).

17. Brezavšček Ana, Čepovan 3. — Ugodni načrt za Vašo pokojnino se nahaja pri likvidacijskem odboru pod št. 2991.

18. Kočevar Josip, Sv. Križ-Cesta: Vaša pokojninska prošnja bo v kratkem najbrže ugodno rešena.

Listnica upravnistva.

Karol Kovačič, Forest City, Pa, Amerika: Denar prejeli. Hvala! Gorike Mohorjeve knjige smo Vam poslali. Ni jih več v zalogi. Za Vas, ki se tako zanimате, nam jih je odstopil zasebnik. Pozdrav iz domovine! Alojzija Manfreda, Kozmerice, Sv. Lucija: O priliki se zglasite v Katoliški knjigarni, dobite kar ste lansko leto na Sveti gori zgubili. A. F.

Darovi.

Za »Slovensko štrotišče«: Kmečka posojilnica pri Sv. Luciji v počastitev zlatonastnika dr. Gregorčiča 50 L, Elektrostrojne zadruge v Cerknem 75 L, N. N. 10 L, Veseli svatje na ženitnini Kocina Franca s Kristino Pužinel v Medani dne 10. febr. zložili L 46.05 in prav toliko za dijaka Mirka Filej.

Valuta.

Dne 23. februarja si dobil:

za 100 franc. frankov	127.25 do 127.75 Lir
za 100 belg. frankov	122.50 do 124.25 Lir
za 100 švic. frankov	468.— do 471.— Lir
za 100 češ.-slov. kron	72.10 do 72.60 Lir
za 100 dinarjev	39.— do 39.40 Lir
za 1 šterling	116.40 do 116.60 Lir
za 1 dolar	24.45 do 24.60 Lir
za 1 zlato marko	5.80 do 5.90 Lir
za 100 avst. kron	0.0340 do 0.0350 Lir

Beneške obligacije.

Dne 23. februarja: Srednji kurs L. 81.90, v Trstu 81.50; v Milanu 81.50, v Rimu 82.10 L.

KUPI SE TAKOJ večja množina pristnega medu. Naslov pove uprava.

Čitajte — Širite 'Goriško Stražo'!

Vabilo

k II. rednemu občnemu zboru »Kmečke posojilnice v OPATJEMSELU, registrovane zadruge z neomejeno zavezo«, ki se bo vršil dne 1. marca 1925. ob 11. uri popoldne v posojilničnih prostorih.

INEVNI RED:

1. Poročilo načelstva o poslovanju v letu 1924.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Sklepanje o računskem zaključku za leto 1924.
4. Slučajnosti.

V smislu § 35 pravil se bo v slučaju nezadostne udeležbe vršil na istem mestu in z istim dnevnim redom 1/2 ure pozneje drug občni zbor, ki bo sklepal veljavno ne oziraje se na število zastopanih članov.

NAČELSTVO.

Razglas.

Redni občni zbor Gospodarskega društva v Renčah se bo vršil dne 15. III. t. l. ob 9. uri zjutraj s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odbritev računov za leto 1924.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Volitev razsodišča.
6. Morebitna prememba pravil.
7. Razni predlogi.

ODBOR.

Konsumno društvo v Ročinju in okolico v Ročinju

bo imelo dne 1. marca t. l. svoj redni občni zbor s sledečim sporedom:

1. Poročilo predsednika.
2. Poročilo blagajnika.
3. Predložitev računov.
4. Odobritev računov.
5. Slučajnosti.

ODBOR.

V NAJEM se odda takoj lepo posestvice s stanovanjem v bližini Gorice pod jako ugodnimi pogoji, primereno za upokojenca. Ponudbe pod »Domačija« na upravo »Straže«.

TOBAKARNA MARC naznanja cenj. občinstvu, da ima na razpolago vse jugoslovanske liste.

NEKA OSEBA želi kupiti pisalni stroj v dobrem stanu. Ponudbe na upravo lista.

PREŠICE, čistokrvne nemške požlahtnjene pasme ima na prodaj Spacapan I., Ozeljčan 113, p. Šempas pri Gorici.

Zaloga za stavbarstvo v Gorici. Via Carducci - - Telefon 240

Prva goriška zaloga stavbnega in sorodnega materijala.

Zastopstvo domačih in inozemskih tvrdk.

Cement, apno, vsakovrstna opeka, cementni kvadrati za podove, enaki iz ceramike, marmorja in beneškega kamna, marmornate ploščice, litosil, parket, žaluzije na ovoj tvrdke KOMAREK iz Monakovega.

Cevi iz litega in kovanega železa, solidne potrebščine za vsakršno industrijo in pečarje, ploščice za oblogo sten domače in inozemske, predmeti za higijenične naprave v ceramiki in v porcelanjenem železju, katramirana lepenka KOMEROFING, lesni cement, asfalt, nepremočljivi predmeti, žične mreže. Lastna izdelava vsakovrstnih umetnih marmorjev, belih in pisanih, kocke za mozaike, mlinski kamni domači in inozemski.

CENE BREZ KONKURENCE.

Fotograf JOSIP NARDIN

se je preselil iz ul. Via Carducci na Koren, nasproti Attemsove palače.

Bilfe.

Amerikanske divjake trt, prvovrstno blago, prodaja v veliki množini po 12 lir sto komadov in cepljene trte trtnica Josip Štrekelj, Komen.

POZOR!

PEKI - TRGOVCI IZ GORICE IN OKOLICE

Glavna zaloga drož-fece

tovarne »Distillerie Italiane in Milano«

je v ulici Oberdan št. 13

(za kasarno v hiši Fratelli di Lenardo)

Glavni zastopnik BRATUS MARCELO

POZOR!

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica

CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Regenschert & Kaymann, vsakovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna. Blago solidno! Gene zmerne!

ERNIA

ozdravljena

z najnovjšim pasom BROOCK

Mirodilnica in dišavnica

E. Grapulin-Gorica

naspr. ljudskemu vrtu, Corso Verdi 27.